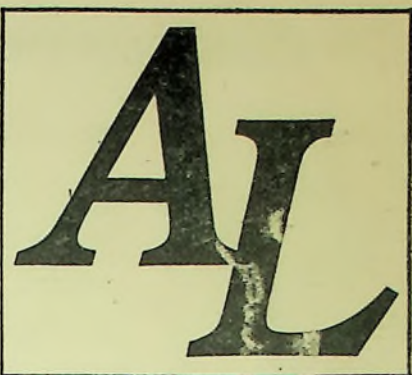

Československý týdeník - Evropské vydání Tschechoslovakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

AMERICKÉ LISTY: Vychází každý pátek • Vydává a tiskne: Universum
Sokol Publ. • Vedoucí redaktor: Josef Martínek • Evropský redaktor:
Miroslav Fišera • Adresa redakce: AL, Postfach 3, 8027 Zürich
Roční předplatné S. Fr. 50.00.

AMERICKÉ LISTY: Erscheint jeden Freitag • Herausgeber: Universum
Sokol. Publ. Chefredakteur: Josef Martínek • Redakteur für Europa:
Miroslav Fišera • Anschrift der Redaktion: AL, Postfach 3,
8027 Zürich • Abonnement: S. Fr. 50.00 (jährlich).

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 20. JANUAR 1975 • POSTFACH, 3 8027 ZÜRICH (SCHWEIZ) Nr. 3. • PREIS S. FR. 1.00

Sovětský svaz a Palestinci

Jeden z vedoucích činitelů Palestinské osvobozovací organizace Zuheir Mosen, který řídí její vojenské záležitosti a je v čele její syrské odnože Al Saiqua, měl interview v bejrutském týdeníku Al Sayyad, v němž kladl velký důraz na podporu, jež poskytuje Moskva Arabům — všeobecně — a zvláště Palestinské osvobozovací organizaci. Zuheir Mosen, který patřil k delegaci, jež nedávno doprovázela Jasira Arafata do Moskvy, v interview řekl, že Sov. svaz který se v roce 1967 rozhodl přerušit diplomatické styky s Izraelem, by mohl jít ještě o krok dál tím, že by přestal uznávat stát Izrael, a že by požádal o jeho vyloučení z Organizace Spojených národů. Mosen mluvil o tom, že se sovětská podpora arabské a palestinské věci dostala na

vyšší úroveň — čemuž se dostalo výrazu i tím, že sovětský ministerský předseda Alexej Kosygin osobně vedl sovětskou delegaci při jednáních s Arafatem. Mosen poukazuje na okolnost, že to bylo po prvé, co se Arafatovi dostalo přijetí na tak vysoké úrovni.

O vnitřních rivalitách v táboře Palestinců referuje zpráva dopisovatele Reuters tiskové kanceláře z Kuvajtu. Stoupenci Abu Nidala, který sídlí v Bagdádu, (kde dříve vedl kancelář Palestinské osvobozovací organizace), se pokusili v Kuvajtu likvidovat vůdce tamní skupiny Al Fatah, a obsadit její kancelář.

Abu Nidal, neboli svým skutečným jménem Sabry al Banna, se rozešel s Arafatem a vytvořil v Bagdádu svůj vlastní výbor, jehož cílem je "potírat politiku národního zániku, již provozuje — podle něho — nynější vedení Palestinského osvobozovacího hnutí.

Za činnost, již se dopouští co by vůdce frakční skupiny Al Fatah — byl Abu Nidal soudem palestinských partyzánů v nepřítomnosti odsouzen k trestu smrti. K obviněním vzneseným na tomto tajném soudě proti Abu Nidalovi patřilo, podle zpráv z palestinských pramenů zvláště také to, že prý se pokusil zavraždit několik vedoucích činitelů oficiální Al Fatah v Damašku. Pokus o vražednou akci, byl prý však včas odhalen a osm stoupenců Abu Nidalových bylo uvězněno. Uvěznění prý se už přiznali, že byli vysláni Abu Nidalem.

V listopadu se jíní příslušníci Abu Nidalovy skupiny pokusili obsadit kancelář Al Fatah v Kuvajtu a touto svou akcí chtěli prý si vynutit propuštění atentáčníků, kteří se podíleli na přípravách k atentátům v Damašku. Avšak i v Kuvajtu byl prý chystaný převrat včas odhalen a dva další Abu Nidalovi stoupenci jsou ve vězení.

Samozřejmě každý, mimo Sovětského svazu. Na mysl máme zrušení americko-sovětské obchodní dohody, jak bylo ohlášeno zahraničním ministrem Kissingerem na tiskové konferenci v úterý, 14. ledna. Jako důvod bylo ze strany Sovětského svazu uvedeno, že Spojené státy vložily do dohody podmínky, které Sovětský svaz nemůže akceptovat.

Nový zákon vlastně doplňoval americko-sovětskou dohodu z roku 1972, včetně doložky nejvyšších výhod, a i do určité výše úvěry, ale požadoval od prezidenta Spojených států, aby dokázal kongresu, že od sovětské vlády dostal ujištění o liberalizaci sovětských emigračních předpisů. Dohoda byla také kongresem limitována na 18 měsíců, kdežto dohoda z roku 1972 (dosud ale neuvedená v platnost) byla určena na celé tři roky.

"Sovětský svaz nás informoval" — prohlásil Kissinger, "že nemůže akceptovat takové obchodní vztahy, které se zakládají na nedávno schváleném americkém zákoně a považuje jej za takový, který je v rozporu jak s dohodou z roku 1972, tak také se

zásadou neintervence do vnitřních záležitostí. Jinými slovy, Sovětský svaz odmítá takovou obchodní dohodu, ve které se ukládají určité politické podmínky."

Kissinger prohlásil, že není důvodu věřit, že tento čin Sovětského svazu by měl nějaké další následky pro politiku uvolňování napětí. Dodal ale, že kdyby toto sovětské odmítnutí bylo předzvěstí zvýšeného napětí, Spojené státy mu budou odolávat s tou největší rozhodností a v největší jednotě.

A s celou záležitostí souvisí ještě jedna tisková konference, kterou svolal ministr národní obrany James Schlesinger. Prohlásil na ní, že Spojené státy zjistily, že Sovětský svaz začal rozvíjet nový druh dalekonosných střel, přesnějších než dosud a takových, které jsou s to nést náloze s vícero hlavicemi.

To je nový a závažný pramen, pokud se týká udržení rovnováhy atomických zbraní. Ministr Schlesinger to vyjádřil takto: "Základní otázka je, jak rychle tuto zbraň sověti vyrobí, a v důsledku toho budeme muset dávat důkladný pozor, zda a do jaké míry mají Spojené

státy učinit protiopatření — pomocí kterých by rovnováha v oblasti strategických zbraní byla udržena!" Prohlášení dvou nejvýznamnějších členů americké vlády nás uspokojují a dokazují za prvé: že Spojené státy jsou proti politice Sovětské-

Americká společnost General Dynamics zahájí v nejbližších dnech výrobu nových bojových letadel pro vojenské letectvo Spojených států. Zakázka zní: 650 letounů v hodnotě přibližně čtyř bilionů dolarů. Mimoto čtyři západoevropské spojenci objednají u General Dynamics asi třístapadesát těchto letadel. Očekává se rovněž, že zájem projeví řada dalších zemí. Počítá se e objednávkou asi tří tisíc letounů v ceně kolem 15 bilionů dolarů.

ho svazu plně ve střehu a za druhé — že takzvaná politika této světové velmoci není nic jiného, než dlouhá a dlouhá řada všemožných triků, proti nimž, bohužel — je svobodný svět prozatím naprosto bezbranný!

FIN

Královská hra a politika

Koncem roku se ve Stockholmu konal šachový turnaj o Riltonův pohár. Největší zájem obecnosti se soustředil na Lud'ka Pachmana. Švédský tisk psal o zvlášť srdečném přivítání, jehož se mu dostalo — a to přesto, že ruská i československá šachová družstva bojkotovala až dosud turnaje, kterých se Pachman měl zúčastňovat. Nyní Pachman přesídlil do západního Berlína a stal se západoněmeckým šachovým reprezentantem. Spolková republika mu cestou jednání s Rusy pravděpodobně dokázala znovu otevřít přístup na mezinárodní kolbiště. Na otázku novináře, zda dosažená jednání budou znamenat, že v příští době nastoupí proti němu také Rusové, řekl Pachman, že to je dost možné. Ve stockholmském Domě šachu se Pachman utkal s juniorským mistrem Rakouska, Aloisem Helmayem. Hra trvala 4 hodiny, po kterých Pachman zvítězil v 31 tazích.

Co je s Brežněvem?

Pověsti, že s generálním tajemníkem Sovětské komunistické strany Leonidem Brežněvem není buď zdravotně nebo politicky něco v pořádku se rozšířily po návštěvě egyptské vládní delegace v Moskvě. Příčinu k nim zavdalo jednak úřední oznámení, že odložil zájezd na Blízký východ, stanovený na 14. ledna, a jednak referát, který o průběhu moskevské návštěvy egyptských ministrů otiskl polooficiální egyptský týdeník Achbar el Yom.

Ten napsal, že Brežněv přijal egyptského zahraničního ministra sanatorium, že egyptská obrana Gamasyho v dači — která svým zařízením připomínala sanatorium, že egyptští hosté si museli obléci bílé pláště a že Brežněv na pokyn lékařů rozhovory s ni-

mi omezil jen na půl hodiny. Někteří političtí komentátoři se sice domnívají, že to bylo jen divadlo uspořádané za tím účelem, aby se zakryly sovětskoegyptské difference a aby přesto neutrpěla ani sovětská ani egyptská prestiž. Jiní však věří, že Brežněv je opravdu nemocen, a že kromě zdravotních potíží, má i potíže vnitropolitické. Připomínají, že již předtím, než převzal vedení strany měl srdeční záchvat, že při nedávných rozhovorech s americkým prezidentem Fordem ve Vladivostoku a s francouzským prezidentem Giscardem v Paříži vypadal velmi unaveně, a že v poslední době odfekl několik rozhovorů se zahraničními návštěvníky. Aktivita, kterou vyvinul v posledních týdnech byla patrně nad jeho síly. Znač-

ně ho vyčerpaly bezpochyby zasedání ústředního výboru strany, shromáždění Nejvyššího sovětu a možná že i společenské povinnosti u příležitosti jeho 68 narozenin, které slavil 19. prosince. Že kromě zdravotních potíží má snad i potíže politické a že jeho autorita mohla utrpět, usuzují někteří komentátoři z toho, že na nový rok nemluvil v rozhlasu a v televizi k národu, a že bylo přečteno jen společné poselství Ústředního výboru, Rady ministrů a Nejvyššího sovětu. Francouzská tisková kancelář Agence France Presse poukázala též na to, že výroční správa Ústředního výboru byla tentokrát formulována jinak, než v předchozích letech. Před rokem byla uzavřena sdělením, že její

(Pokrač. na str. 7)

O ČESKOSLOVENSKU

Slavná tradice

Zájem o české sklo ve světě neklesá, naopak stále vzrůstá. Zejména se to týká olovnatého křišťálu. V poděbradských sklárnách Bohemia připravili pro letošek na 500 druhů výrobků určených převážně na export do Itálie, Anglie, Kanady, Spojených států, Japonska a SSSR.

Více dětí

Na severu Čech výrazně stoupá v posledních letech porodnost. Loni se v Severočeském kraji narodil rekordní počet dětí — 24.150, o 3500 novorozenat víc než v roce 1972 a o 7000 víc než v letech 1961-2. Nejvíce nových občánků přibýlo na okrese Ústí nad Labem, Liberec a Most. Stoupající porodnost ovšem přináší problémy: je nedostatek jeslí a mateřských školek.

Zelený Hradec

Zhruba sto dvacet hektarů volných ploch v Hradci Králové bude osázeno 30.000 vzrostlými stromky. Poskytnou je zdarma lesníci. Potřebnou mechanizaci zajistí národní výbor a přesazení provedou občané — brigádníci. Pokud nejsou velké mrazy, je možno takto přesazovat dřeviny skoro po celý rok. Dobré zkušenosti s touto výsadbou mají už na Jilemnicku.

Ve Varech začala sezóna

Padesát čtyři a půl tisíce pacientů se letošní rok očekává v Karlových Varech. Už je tam 300 těch prvních. Přibude lůžková kapacita, a současně se rekonstruuje dům Paderewski, kde bude zřízen klub s čítárnou, knihovna, kavárna, sál pro 60 lidí a společenské klubovny. Lázeňská správa připravuje dále cvičení v přírodě pro otělé pacienty, a řadu dalších zlepšení léčby.

Lovecké a sportovní

zbraně, které vyrábí podnik Přesné strojírenství v Uheráckém Brodě, se vyvážejí do osmdesátí zemí světa a patří k nejdokonalejším výrobkům československého přesného strojírenství.

Oběti Vysokých Tater

Loni zahynulo ve Vysokých Tatrách čtyřicet lidí. Těsně na konci roku to byl pětadvacetiletý Polák, který zahynul při horolezeckém výstupu ve východním piliři Gangu. Jeho spolulezec přežil noc ve stěně, zatímco mrtvé tělo jeho přítele viselo na laně. Poslední oběti — také za výstupu v Gangu — byl jedenadvacetiletý horolezec z Jičína. Zřítíl se a s těžkým zraněním, kterému později podlehl, byl odvezen do nemocnice.

Aby svítily nezabíjely

V tlakové plynárně v Úžíně v okrese Ústí nad Labem je v ověřovacím provozu detoxikační jednotka, která snižuje obsah kyslíčniku uhelnatého ve svítidlech pod hranici nebezpečnou lidskému životu. Výsledky ověřovacího provozu jsou uspokojivé. . . . Zařízení snižuje množství kyslíčniku uhelnatého na tři až pět procent, čímž prakticky odstraňuje nebezpečí náhodných otrav.

Sesuv půdy na Semilsku

V obci Košťálov na Semilsku, kde počátkem ledna došlo k sesuvu zhruba 3000 krychlových metrů zeminy, která přehradila koryto říčky Olešky a způsobila značné škody, nyní v důsledku nových prudkých dešťů zjištěli pohyb dalších 7000 kubíků půdy. Rozbáhněná zemina se sesouvá po stráni z výšky 40 metrů a znovu hrozí zatarasit Olešku, jejíž koryto se podařilo o tři metry přesunout a uvolnit.

Velké vodní dílo

Soustava tří vodních nádrží o ploše 36 čtverečních kilometrů vznikne na Dyji na jižní Moravě. Hlavním posláním díla bude zadržení povodňových vod, které každoročně zaplavují až 13 tisíc ha zemědělské půdy. Pálavská jezera budou v budoucnu také poskytovat oddech pro jihomoravské občany. Vyrostem tu družstevní rekreační domky. Jedno z jezer — Věstonické, se časem stane chráněnou přírodní rezervací.

Zatýkání kněží v ČSSR

Francouzské noviny La Croix přinesly článek o vlně útlaču proti kněžím a řeholním sestrám v Československu.

La Croix píše: Po několikaletých nesnadných jednáních jež se konala mezi Vatikánem a Československem a jež, jak se zdá, uvízla na mrtvém bodě, dostala se do pohybu nová vlna zatčení, jež postihla několik dní před vánocemi jak kněze tak řeholní sestry. Na slovenském venkově bylo nejméně 40 kněžím odepřeno povolení k výkonu jejich povolání. Postižení buď museli odejít ze svých farností anebo byli uvězněni. La Croix v této souvislosti uvádí i případ řádové sestry Elišky Prečnerové, která je generální představenou své františkánské řehole v Římě. Vrátila se do Prahy, kde jí

mělo být prodlouženo její turistické visum. Místo toho však byla zadržena, a je internována na neznámém místě, aniž byly sděny oficiální důvody.

Represivní opatření proti kněžím nejsou zcela nového data, píše La Croix a pokračuje: Už po několik měsíců je známo, že pod záminkou obnovení povolení k výkonu bohoslužeb se mnoho kněží stalo obětí policejních výslechů, jež měly údajně objasnit jejich lojalitu vůči státu. Tyto výslechy se vyznačovaly překvapivou šíří a příkrostit. Ve vícerech případech byly provázány faktickým uvězněním.

Opatření, jež jsou často výrazem policejní zvůle — posuzuje La Croix jako zřejmý příznak zhoršeného klimatu

ve vztazích mezi církví a státem.

Připomíná v této souvislosti, jak bylo vídeňskému kardinálu Königovi odepřeno visum a znemožněna účast na pohřbu brněnského biskupa a připomíná podobná restriktivní opatření vůči členům kardinálského sboru při pohřbu litoměřického kardinála Trochta. La Croix informuje francouzskou veřejnost o tom, že devět ze čtrnácti biskupských stolců v Československu je neobsazeno, že ze 4.600 farností je 1.600 bez kněží, že 500 kněžím je odepřeno povolení k výkonu jejich úřadu a 3.500 kněží trpí úzkoprsným dohledem instancí ministerstva kultury. La Croix se rozepisuje i o všemožném postihu, jemuž jsou vystaveny řádové sestry.

Normalizace jeviště

O pražských divadlech pojednává obsáhlý článek v západoberlínském deníku Der Tagesspiegel. Čteme v něm: "Poručníkovaní nad divadlem neznamena jenom to, že stát předepíše látku, o níž se má na scénách pojednávat. To je jenom první, jaksi předběžný krok. Co konkrétně znamená krok druhý, o tom se poučí návštěvník pražských divadel. Na pražských scénách se uskutečnila normalizace, divadlo se vrátilo do dob feudální éry realismu. Při tom se na pražských jevištích nehrají jen představení, která vznikla v minulém století — i když zaujmají v divadelním repertoáru značné místo. Je naopak možno mluvit o celé řadě her, jejichž námětem je programatická přítomnost, které se zabývají údajnými problémy dneška."

Jejich autoři jsou z převážné části Slováci. To souvisí i s loňským třicátým výročím Slovenského národního povstání. Autor článku v Tagesspiegelu připomíná pro německé čtenáře některé okolnosti tohoto povstání — zvláště také chování sovětských oddílů, které, podobně jako v případě Varšavy, zaujaly vyčkávací stanovisko a daly národním protinacistickým akcím vykrváct. Oslavu Slovenského povstání — pod pseudorealistickou fasádou má být, jak čteme dále v Tagesspiegelu, hra Ivana Bu-

kovčana, Sníh nad limbou, kterou předvádí Tylovo divadlo. Autor v článku stručně uvádí obsah hry a poznamenává, že má za námět pseudokonfliktní situaci a je nesená lacinou dramatikou bum-bum proti sobě namířených pušek a že se málo stará o historické pozadí a důsedky. Divadlo se stává takhle "spíš rétorickou nežli morální tribunou kde účelem představení jistě není impuls k myšlení, nýbrž vzbudit v divákovy zvýšený tlukot srdce."

Místo toho vyvolává Bukovčanova hra v Tylově divadle veselí, projevované nahlas výbuchy smíchu návštěvníků ve věku kolem dvaceti. Pro starší návštěvníky mohou uniformy vyvolat reminiscence na historické události, na mladé lidi působí jako klišé, směšné." V dalším se autor článku v Der Tagesspiegel rozepisuje bez kritických poznámek o "Zurabaji", — hře Osvalda Zahradníka, předváděné na scéně pražského Realistického divadla, rovněž s tematikou ze Slovenského národního povstání. V článku je v dalším ještě také řeč o frašce "Skandál na Březovce" od Jaroslava Kubata. "Všem těmto hrám je společné" píše autor v závěru svého referátu v Der Tagesspiegel — "to, že jejich závěry jsou vesměs anticipovány."

PODPORUJTE ČESKOU NÁRODNÍ ŠKOLU

testy západního tisku mu konečně přece jen pomohly k návratu na divadlo. V divadle S. K. Neumanna v Libni je na programu Krejčovo provedení Čechovova Platonova. Mělo zjevně jít o jakousi normalizaci také Krejčova případu. Aspoň navenek. Pro pražskou veřejnost Krejča neexistuje. O jeho práci není nikde zveřejněna ani řádka. Fotografie z jeho představení nejsou k mání, o jeho kontaktech k návštěvníkům ze zahraničí rozhoduje za něho kdosi jako zodpovědný ředitel. Tak je to stanoveno v klausuli smlouvy, která mu umožnila takto pokračovat v práci."

ZAJÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doba, kdy věnovaly bodrě místa Československu, pomalu, ale jistě mizí. Je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bořivým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace lecky unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud bývalé vlasti lhostejný, stanete se čtenáři Amerických Listů.

Zde odstříkněte a zašlete na adresu:

AMERICKÉ LISTY,
Postfach 3, 8027 Zürich/Schweiz
Přihlašuji se za odběratele "Amerických Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoročně, pololetně, čtvrtletně. Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo nepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.
Jméno:
Adresa:

AMERICKÉ LISTY, československo-americký týdeník. — Vydává a tiskne Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. 08861. — Nevýžádané rukopisy se nevracejí. — Veškerá tisková práva vyhrazena. — Roční předplatné švýcarských Fr. 50.00 nebo ekvivalent.

AMERICKÉ LISTY, Czechoslovak-American weekly. Published and printed by Universum Sokol Publications, Inc., 283 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861. — Rights of republication of all materials herein are reserved. — Yearly subscription S. Fr. 50.00 or equivalent.

ODLIV

Ferdinand Peroutka

Přišel dopis: "Přilíš sympatizujete s Izraelem". Myslíli jsme, že jsme vysvětlili, proč ne snad přilíš, ale přece sympatizujeme. Avšak, jak v životě novinářově bývá, třeba se opakovat, znovu vysvětlit.

Pisatelka dopisu byla v Izraeli a zřejmě se jí tam leccos nelíbilo. Nelíbí se jí už důvod z jakého — podle jejího mínění — stát Izrael vznikl. Právě, že založit stát Izrael rozhodli se "Židé sionisti, kteří od 19. století v čele s Theodorem Herzlem propagovali tuto ideu a pracovali všemi prostředky k jejímu uskutečnění. A tak Spojené národy odhlasovaly to, co si přáli Židé." Nejsme ovšem vázání sionismem, ani Spojené národy roku 1945 nebyly. Kdyby něčeho jiného nebylo, Theodor Herzl by byl marně theoretisoval o židovském státu. Avšak po konci války lidé nebo aspoň jejich reprezentanti se zděšili nad tím, co vyšlo najevo: že miliony židů — jen proto, že byli židé — byly zahubeny v plynových komorách, jež dovedl vybudovat průmyslový stát. Otázka je, byli to oprávněný údes. V každém případě vzalo se na vědomí, že antisemitismus v některých krajích snadno vzniká, a někdy nabude svrchované zúřivosti. Druhá otázka je, zda bylo správné vytvořit zvláštní útelek pro židy, kteří by si přáli být chráněni tím způsobem, že budou jen mezi sebou. Pisatelka v tom všem shledává mnoho nejasností. Ptá se: "Je Žid národnost nebo náboženství?" Aniž bychom toto chtěli řešit, držíme se toho, že židy byli ti, kdo po několika let bez viny hynuli na nesmírných jatkách.

Přišla chvíle, kdy otázka izraelského státu znovu bude řešena. Nemysleme, že v této periodě je třeba se obávat, že Arabům bude ukrivděno. Mají ruku na olejových zdrojích, a už všechny evropské státy ukázaly, jak velice jim to politicky imponuje. Arabové ve všem mají nesmírnou převahu, jistě jim neškodí, jestliže v jednom malém časopise jeden člověk uvažuje o spravedlnosti pro Izrael. Pod vlivem všestranné

arabské převahy věci dospěly tak daleko, že velká většina Arabů nechce se smířit s ničím jiným než s koncem státu Izrael. Žádají, aby na jeho místě byl zřízen společný arabsko-izraelský stát. Pisatelka má pravdu, když praví, že stát Izrael byl založen bez ohledu na domácí obyvatelstvo. Roku 1945 Spojené národy si nevěděly jinou radu. Zajisté Palestiňané mají plné právo na vlastní stát, a trpěli už dosti dlouho za to, že jej neměli a velká část jich žila v ubohém exilu. Bylo to zosťřeno tím, že arabské státy dlouho neprojevovaly zájem o osud těchto nešťastných Palestiňanů. Neuzavíráme se ani myšlence, že snad společný stát by byl řešením nejlepším, kdyby...

At' jakkoli cititelé absolutních prý myšlenek se tomu vzpírají, v politice třeba brát ohled na okolnosti. Velkou okolností je nebývalý, neslýchaný teror palestinských guerril a jejich hrdost na to. Když vůdce guerril Arafat svolil promluvit ve shromáždění Spojených národů, revolver nadouval a kazil linii jeho kabátu, aby nikdo nezapomněl, z čeho jeho síla vychází. Pisatelka dopisu tomu věnuje jedinou větu: "Arabští 'teroristé' jistě neuznávají salonních prostředků, ale jiná doba, jiné zbraně."

Doufáme, že pisatelka na konec sama uzná, že tato věta se jí nepodařila. A že jí přijde na mysl, že zavraždění izraelských atletů uprostřed Olympijských her, salvy strojních pušek do davu čekajících pasažérů na letišti, brání a zabíjení rukojmí a aspoň výbušné dopisy tam, kam nemohou dosáhnout, představuje více než jen odklon od salonních prostředků. Pozorujeme, že pisatelka dává slovo "teroristé" do uvozovek. Jestliže toto všechno je jen teror v uvozovkách, musíme se ptát, jak vypadá teror bez uvozovek. Pisatelka uznává fakt "nesčetných nevinných obětí", ale ptá se: "Proč Izrael bombarduje vesnice v Lebanonu?"

Až dosud jsme se domnívali, že sled událostí byl jasný: palestinskí teroristé odklání se od salonních prostředků,

zavraždili děti v pohraniční izraelské vesnici, Izrael odvetou bombardoval vesnice v Lebanonu, kde, jak s velkou pravděpodobností věřil, jsou sídla arabských teroristů.

Ale dobře, nedbejme sledu událostí, zapomeňme, co bylo dříve a co později, a uznejme, že teror je na obou stranách. Tu pak se dostává praktická otázka, neboť politika musí být — na rozdíl od literatury — praktická. Otázka je tato: jak spojit tyto dva navzájem se nenávidící a jeden druhého zatím zabíjející elementy v jednom společném státě? Který kouzelník z toho vytvoří řádně fungující společný stát se spravedlností pro všechny? Židů není více než dva a půl milionu v moři Arabů, a bezprostřední blízkost arabských mas by rozhodla, kdo v novém státu bude mít převahu. Hranice by byly méně než hranice. Jaký by byl charakter arabské převahy v tomto dokořán otevřeném státě? Mnohokrát bylo řečeno: "Vženeme židy do moře." Místo, aby zápas skončil, nastěhoval by se do takového státu. Vůdce guerril se svou psychologii by se dostali na první místo — pro své zásluhy a pro svou neostýchavost. Nastal by život pod vládou těch, kteří k ničemu jinému se tak dobře nevychovali jako k násilí. Státu Izrael bylo dopřáno žít po nějakou dobu v optimismu. V loňské podzimní válce Izrael ještě vojensky obstál, ale zároveň se náhle odhalilo, že vězí v krajně nepříznivé mezinárodní situaci. Něco podobného se přihodilo Československu roku 1938. Bez velké pozornosti vytvořily se nové skutečnosti — které všechny jsou ve prospěch Arabů. Skutečnosti ty jsou známy, netřeba je znovu vypočítávat. Pod jejich vlivem se celá scéna zvolna mění. Už skoro před rokem mladí izraelské lidi byli ve veřejné anketě dotázáni, jak si představují svou budoucnost. Téměř čtvrtina jich se přiznala, že uvažuje o emigraci — z Izraele a v některém západním státu hledat kariéry a nový, bezpečnější život. To byl jev před krátkou dobou ještě nemyslitelný v Izraeli. Ale okolnosti učinily jej srozumitelným. Anketa byla uspořádána po poslední, tak zvané Yom Kippurské válce. Nikdo nemohl mladým lidem říci, zda nepřijdou války další, a zda klid Izraele — pokud na Arabech jest — není navždy porušen. Pod tímto dojmem veřejné mínění Izraele sneslo bez nejhněvivějšího protestu i projev takového skepticismu. Skepticismus se objevuje i na jiné straně. Po dlouhém zápasu se západem o to, sovětské Rusko opět propustilo určitý počet svých židů, aby se nastěhovali do Izraele. Tato vý-

prava čeká v Rakousku na další dopravu, která z nějajších důvodů je zdržována. Je doba anket, a tyto vystěhovalci byli také vyptáváni. 18% jich řeklo, že nepomýšlejí nastoupit cestu do Izraele, která pro ně byla vybojována. Někteří řekli, že by se nemohli s izraelskými skutečnostmi, jini dali najevo, že nepokládají Izrael za nejbezpečnější místo, kam se vystěhovat, že může být nyní dokonce pokládán za místo nejohroženější. Chtějí tedy zůstat na západě. A pisatelka dopisu píše: "Nedávno jsme viděli na televizní skupinu židů ze sovětského svazu, kteří by se nechtěli dobře v Izraeli a čekají v Belgii na vycestování do Ameriky nebo do Austrálie." Diaspora, rozptýlení židů po světě, byla částí židů pokládána za nebezpečnou pro ně. Nyní diaspora začíná být některými z nich pokládána za jedinou skutečnou spásu. Tento směr nemá ještě autoritativního filosofického vůdce, ale asi jini mudrci budou hledání než byli sionističtí Herzl, Weizman, Buber. Nebo bude všechno — bez teorie — svěšen proces moderního života. Ale jaký je tento proces? Může se měnit — i za jeden rok?

Sovětské Rusko ke všemu přihlíží a jako obvykle není bez plánů. V židovské otázce západ vyvinul velké úsilí, mohlo se zdát, že vyproští jednoho žida za druhým ze sovětské libovůle. Ale z jiného hlediska to, co vypadá jako úspěch západu, může vypadat jako triumf sovětu. Velká cena byla zaplacená. Za to, že tisícům židů bylo přiznáno právo emigrace — přestalo se jaksí definitivně mluvit o právu emigrace i o všech jiných právech milionů lidí, kteří žijí ve středoevropských státech, z nichž sovětské Rusko učinilo své satelity. Bylo to přikryto aktuální židovskou otázkou. Jestliže sověty bilancují, mohou být spokojeny. Ústupky v židovské otázce umožnily jim upevnit železnou oponu v celé střední Evropě. Avšak, byla-li tato rozmyslená sovětská intrika, je možno říci, že už žádná jiná intrika nebude?

V západním Berlíně je tábor s pěti sty židy, kteří uvázli ve vzduchu. Tábor je obehnán železným plotem, jakoby z něho mohla vycházet náhaza. Působí velké rozpaky vládě západního Německa. Problém je, že ačkoli tyto židé dostali povolení vystěhovat se do Izraele a s tím určením vyjeli z Ruska, rozmyslili si to po cestě nebo už před ní. Někteří vyskočili z transportu ve Vídni nebo v Římě, jini dospěli až do Izraele, ale zase z něho vyjeli. Společná je jim vůle zůstat na západě, také to, že nemají státní občanství. Ruské občanství ztratili při odjezdu. Jak v německých novinách stojí, spoléhají se, že "nějaké řešení se najde". Záleží na tom, jak se zachovají sověty. Mohly by shovívavě říci po rusku: "At' ti čerti dělají, co dovedou", nebo z toho mohou komunisticky vyrobít mezinárodní aféru. Podle toho, jak německé noviny píš, očekává se spíše toto druhé. Také protest Arabů prý se očekává. Po právní stránce sověty mohou říci, že západní státy, v tomto případě Německo, poskytují asyl těm, o nichž bylo vyjednáno, že budou mít asyl v Izraeli. Jestliže sověty toto stanovisko prosadí, mohou nastat události a poměry, které zase jednou budou připomínat rok 1938. Tehdy na Dunaji mezi Československem a Maďarskem kotvila loď, na níž žilo několik set židů, jež žádný stát nechtěl přijmout.

Každý podle svého přesvědčení musí usoudit, zda sověty právní problémy blahovonně přejdou nebo je uvítají. Záleží na tom, zda jsou odhodlány důsledně sledovat svou antisemitskou linii. Jestliže ano, mohou při této příležitosti podniknout pokus světu zprotivit celou židovskou otázku. Existuje zřejmý odliv chuti stěhovat se do Izraele mezi těmi, jimž to bylo povoleno. Tím nebo oním způsobem žádají pobyt na Západě. Odhodlají-li se sověty to manipulovat, židovská otázka zase jednou může se ocitnout ve varu.

Budeme zkoumat, proč a jak by to bylo možné.

Drobníčky z Československa

V minulých dnech přijel do Prahy odevzdat pověřovací listiny nový mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Jordánského hašemitského království s trvalým sídlem v Bukurešti, Hani Khasawneh. Švýcarský mimořádný a zplnomocněný velvyslanec Walter Bossi odcestoval trvale z Československa. • Loňský rok byl už třetí v pořadí, kdy poklesla kriminalita mládeže v Československu. Zato stou-

pá trestná činnost recidivistů. • Na příští spartakiádu bude i cvičení, při kterém společně vystoupí maminky se svými malými, předškolními dětmi. • Obec v květech chtějí mít občané Lomu u Tachova. Vysadili mnoho set okrasných keřů a stromků, růží, lípek, rhododendronů, azalek atd. • Letos tomu bude už 600 let, co se v moravském Adamově začaly zpracovávat kovy. • V Jasně

SLOVAK GYMNASTIC UNION

SOKOL

of the United States of America

THE FIRST SLOVAK SOKOL SOCIETY in the U. S. A.
OFFERS YOU:

- MANY FRATERNAL BENEFITS
- COMPLETE LIFE AND ENDOWMENT INSURANCE
- MORTGAGE PROTECTION INSURANCE
- SUMMER PHYSICAL FITNESS CAMPS
- RECREATIONAL ACTIVITIES IN OUR HALLS

DON'T WAIT — JOIN NOW!
WE ARE HERE WHEN NEEDED

276 Prospect Street, East Orange, N. J. 07017

(Area Code 201) 676-0230

ANDREW VENGLARCHIK, JR.
President

JOHN SPOCI
Secretary

SACHAROV O OPOZICI

Na otázku, zdali existuje možnost pozitivních vnitřních změn v Sovětském svazu, odpověděl přední sovětský bojovník za občanská práva, nukleární vědec Andrej Sacharov v interview se západoněmeckým sociálně-demokratickým týdníkem Vorwärts, že systém autoritativního režimu má mnoho prostředků, aby znemožnil podstatné změny. Sacharov poukázal na to, že se v Sovětském svazu v posledních letech prakticky nic nezměnilo. Obrodný kvas v městských intelektuálních kruzích nemohl proniknout do širších vrstev a už vůbec ne na venkov. Nicméně Sacharov je přesvědčen, že činnost intelektuální opozice v Sovětském svazu má smysl i účinek. Jednak udržuje živý pocit svobody, jednak není bez konkrétních výsledků. Sacharov tu jmenoval vyhlídky na uvolnění židovského vystěhovalectví ze Sovětského svazu v souladu s ustanoveními nového amerického zahraničně-obchodního zákona, který však sovětská propaganda přijala nakonec velmi nevlídně. Bud' jak bud', Sacharov teď považuje sovětské židy za méně ohroženou skupinu než německé obyvatele Sovětského svazu. Židovští příslušníci nejen bojovali za zlepšení své situace, ale mohli se spoléhat také na mezinárodní podporu, zvláště ze strany Spojených států. Zatýkáni příslušníci této skupiny je nyní spíše výjimkou než pravidlem. Sovětské Němci jsou však vystaveni nadále nejhrůznějšímu šikanám, zůstávají bez možnosti vyššího vzdělání a bez prostředků pro vlastní národnostně-výchovnou činnost. Zákroky proti nim jsou časté. Sacharov poukázal na zatýkání občanů německé národnosti v baltických zemích v době návštěvy spolkového kancléře Schmidta v Sovětském svazu. Poukázal i na jiné případy. Zčásti přitom uvedl i jména zatčených a odsouzených. Listu Vorwärts Sacharov řekl, že ví o třech stech případech, ve kterých byli německí žadatelé o vystěhovalécké povolení odsouzeni k trestům ve vězení v délce dvou až sedmi let. Sacharov se těmito informacemi dotkl něčeho, na co je západoněmecká veřejnost velmi citlivá. Skutečnost, že se tyto informace objevily v sociálnědemokratickém týdníku, tedy v orgánu strany,

Mezinárodní přehled

kteřá je hlavní nositelkou takzvané východní politiky dorozumění s východem, je pozoruhodným zjevem a snad i předzvěstí jedné námětové oblasti v příštích západoněmecko-sovětských kontaktech.

dž

CESTY LATINSKÉ AMERIKY

I v uplynulém roce byly pro Latinskou Ameriku rozhodující především změny na presidentském stolci v klíčových zemích této oblasti. 1. července zemřel argentinský prezident Juan Peron — který si v posledních týdnech svého života nedovedl poradit s extrémisty ve vlastním peronistickém hnutí a hrozil odstoupením. Jeho nástupkyně, manželka "Isabelita", přečkala krizi zdánlivého bezvládní, a z jejího presidentského sněmovny a zemských sněmů prosadil zásady, které na brasílské poměry zaručily neslýchanou poctivost hlasování. Geisel se sklonil i před nečekanými výsledky voleb, které pro vládní Stranu národní obnovy dopadly dosti katastrofálně — v některých státech federální republiky získala opozice až dvě třetiny hlasů. Opozice pod jménem Demokratické hnutí Brazílie chce nicméně zůstat "loyální"; nevystřihla růžky a nazavdala vojenským konservativcům záminku k zásahu. Jestliže se tedy situace ustálí, Brazílie se kloní doleva.

Největší mezinárodní publikty se ovšem dostalo vojenské juntě v Chile, a to i díky systematické propagandě a kampani, kterou proti potlačování lidských práv a politických svobod chilských občanů vedly ve Spojených národech především komunistické režimy sovětského bloku a autoritářské vlády třetího světa. Mezinárodní tlak nepochybně přiměl vojenskou juntou v Santiagu k řadě ústupků, k propuštění několika set politických vězňů a k povolení emigrace. V

zemí pokračuje vláda tvrdě ruky.

Pozornost patřila i chilskému sousedu, republice Perú, kde také vládne vojenská junta za presidentsství generála Velasca. Za čilých styků se zeměmi sovětského bloku peruánští vojáci značně upevnili své postavení, které je směsicí silného nacionalismu a svérázného socialismu. V posledních měsících ubývá svoboda a množí se známky levicové diktatury.

Ve Venezuele se 12. března ujal vlády prezident Carlos Andrés Perez a v nástupní řeči vyhlásil úmysl zestátnit všechny zahraniční společnosti v zemi. Světová energetická krize současně Venezuely — jako třetího největšího vývozce ropy na světě — vynesla do zvláštní vůdcovské role a to spolu s Mexikem. Obě usilují už několik měsíců o vytvoření nové oblastní hospodářské organizace, o takzvaný Systém ekonomie Latinské Ameriky — SELA, aby za účasti a členství Kuby hájil společné zájmy latinskoamerických republik ve stycích s průmyslovou mocností severu — Spojenými Státy. Zvláštní mexicko-venezuelská komise teď sonduje v Jižní Americe půdu pro přijetí projektu SELA, který se ovšem velmi podobá koncepci Fidela Castra.

O NOVOU ŘECKOU ÚSTAVU

Vláda ministerského předsedy Karamanlise, zvolená v listopadu mimořádně velkou většinou hlasů, předložila veřejnosti návrh nové ústavy. Vládu podporující část tisku jej označila za liberální a předpověděla mu velký úspěch, opozice jej však kritizuje, právě pro údajný nedostatek liberalismu. Podle ní dává návrh přílišnou pravomoc administrativě a liší se jen málo od ústavy z roku 1952, které se nepodařilo zabezpečit demokracii.

Národní shromáždění zahájilo rozpravu o návrhu 7. ledna a musí ji dokončit v tříměsíční zákonné lhůtě. Vedoucí představitel Panhelenského socialistického hnutí Andreas Papandreu prohlásil, že ústava poskytuje právní rámec pro autoritativní systém s parlamentní ozdobou. Presidentovi prý dává tak nadměrné pravo-

moci, že se tím význam parlamentu omezuje na minimum. Největší opoziční strana, Unie středu, se s tímto stanoviskem do značné míry ztotožňuje a kritizuje hlavně skutečnost, že prezident má být volen parlamentem a ne lidovým hlasováním. Opozice poukazuje na to, že vládou navržené presidentské pravomoci nemají obdobu v jiných republikách; vláda sama ostatně označuje svůj návrh za specificky řecký.

Pro nezávislého pozorovatele návrh zřejmě usiluje o systém rovnováhy a vzájemné kontroly mezi prezidentem, vládou a parlamentem. President může například vetovat parlamentem schválený zákon, ale Národní shromáždění může jeho veto přehlasovat třípětinovou většinou. Dojde-li president k názoru, že složení parlamentu už neodpovídá převládajícímu politickému přesvědčení obyvatelů, může Národní shromáždění rozpustit.

Na kritiku ústavního návrhu v opozičním tisku odpovíděla vláda zvláštním prohlášením, v němž označuje námitky za neopodstatněné a často i umělé a neupřímné. Přesto lze předvídat, že se bude konečné znění ústavy v různých bodech lišit od nynějšího návrhu a že je parlament schválí až po řadě změn. To je ostatně smyslem nynější tříměsíční rozpravy. Politická krize tím v zemi nevznikne. Karamanlisova vláda se v parlamentě opírá o 220 ze 300 mandátů a není proto při hlasování o ústavě závislá na ochotě opozice ke kompromisu. Není sporu o tom, že Karamanlis chce dát Řecku pevnou vládu, aby zabránil politickým zmatkům, které nepřímě vedly k vojenskému puči roku 1967. Od bývalé diktatury se Karamanlisova vláda znovu výrazně distancovala tím, že zmocnila státního prokurátora podáním žaloby proti bývalému prezidentu Papadopolovi a čtyřem dalším členům vojenské junty. Obžalování se budou před soudem zodpovídat z obvinění, že se v dubnu roku 1967 dopustili vzpoury a vlezrady. Jestliže se jejich vina prokáže, má soud právo vynést rozsudky smrti.

DOHODA S RAKOUSKEM

Významnou pozitivní zahraničně politickou položkou v československé bilanci za uplynulý rok byla smlouva o náhradě za rakouský majetek zkonfiskovaný na konci války v Československu — kterou podepsali ve Vídni zahraniční ministři obou zemí. Vyjednávání mezi Rakouskem a Československem o otázce náhrady za rakouský majetek se vlekle s dlouhými

mi přestávkami — po 18 let — a Československo se teď konečně, jako poslední z východoevropských zemí dohodlo s Rakouskem na řešení. S Rumunskem a Bulharskem mohlo uzavřít Rakousko příslušnou dohodu už v roce 1963, s Maďarskem v roce 1964 a s Polskem v roce 1970. Důvod k prodlení v případě Československa, je nepochybně třeba hledat v politických vztazích mezi oběma státy, které se vyvíjelely méně přátelsky nežli mezi Rakouskem a jinými východoevropskými zeměmi. A také: v rozsahu rakouské pohledávky, která je daleko vyšší nežli obnosy, o něž šlo v ostatních případech. Československo se zavazuje zaplatit jednu miliardu dvě stě milionů šilinků a podstatná část úhrady má být placena ve splátkách, v rámci obchodních styků. Československé sdělovací prostředky doma o faktickém obsahu dohody a zvláště také o výši splatné položky, pomlčely. Podstatné je, že se touto československo-rakouskou dohodou odbourává poslední velká překážka v urovnání vztahů mezi Prahou a Vídni.

PRAHA-BONN:

ŘADA PROBLÉMŮ

Loni v prosinci uplynul rok od uzavření normalizační smlouvy mezi Československem a Německou spolkovou republikou. V dubnu si vyměnily obě země velvyslance, v půli července, za Chňoupkovy návštěvy v Bonnu ratifikační listiny. Vývoj uplynulých dvanácti měsíců se všeobecně hodnotí jako klidný a nevzrušený. Jeho největší klady jsou zřejmě v oblasti ekonomické a obchodní. I když i toto zjištění se neobejde bez výhrad. Když byla v listopadu v Bonnu parafována 10letá německo-československá smlouva o hospodářské, technologické a průmyslové spolupráci, psaly rozšířené německé Sueddeutsche Zeitung — že podniková kooperace mezi oběma zeměmi je teprve v začátcích a že je známo jen asi deset případů takové kooperace. Jako příčinu SZ uvádí: nedostatek pracovních sil v Československu — a zvláště také politické důvody, pro než je Československo tak zdrženlivé v navázání hospodářských kontaktů se západem. Československo-západoněmecká kooperace se tak vyvíjí až příliš chudě ve srovnání s tím, co třeba v Maďarsku dojednal německý ministr hospodářství Friederichs. Nejméně uspokojivou stránkou německo-československých styků zůstala i v minulém roce — a přes normalizační smlouvu situace pokud jde o bezprostřední kontakty mezi lidmi.

Restriktivní československý kurs v oblasti turismu zůstal zachován, zvláště pokud jde o vlastní československé občany.

FRANK HOLECEK'S

Czechoslovak Praha Restaurant and Bar
1358 FIRST AVENUE, CORNER 73rd STREET — NEW YORK

Nejmodernější zařízení a vším pohodlím vybavená restaurace. • Nejjemnější československá kuchyně včetně všech pražských specialit: pečená husa a kachna, vepřová pečeně, svíčková a zajíc na smetaně a celá řada dalších specialit. • Importovaný plzeňský prazdroj na čepu. Zvláštní místnost pro soukromé spol. u příležitosti svateb, pohřbů atd. Bar otevřen od 11 dop. do 4 ráno. Restaurace otevřena od 12 dop. do 11 hod. noční každý den. "Special Luncheons" 12 Noon — 4 P. M. Monday to Saturday. • O rezervaci volejte: YU 8-3505 — RH 4-9787

Hubená zeň v Ženevě

Na ženevské konferenci o bezpečnosti a spolupráci v Evropě bylo dosaženo určitého pokroku, předpoklady k uspořádání vrcholné evropské konference, o níž Sověti tolik usilují, však ještě vytvořeny nebyly.

Největšího pokroku bylo dosaženo v otázkách hospodářských, technických, vědeckých a ochrany životního prostředí, k čemuž nemalo přispět americký Kongres odhlasováním nového obchodního zákona, umožňujícího poskytnout Sovětskému svazu obchodní výhody.

Ve sféře humanitní se vlády komunistických zemí zavázaly, že budou blahovlnnější než dosud vyřizovat žádosti o obnovu spojení politickým hranicemi odloučených rodinných příslušníků, jakož i žádosti o povolení sňatků s cizími státními příslušníky. Úřední poplatky za vyřizo-

vání žádostí sníží a osobám, kterým vydají vystěhovalecké vízum, povolí, aby si s sebou vzaly zařízení svých domácností a za určitých okolností převedly do ciziny i své úspory. Pro uvolnění turistických cest za hranice však větší pochopení neprojevily. Ještě neústupnější byly v otázkách vojenských. Na dohodu o předchozím hlášení všech větších vojenských manévru a přesunů vojenských jednotek nepřistoupily.

Dominujícím tématem posledních předvánočních dnů ženevské konference byly principy rovnoprávnosti a sebeurčení národů, debata o tomto tématu však vyzněla bez konkrétních výsledků. Dohoda ztroskotala na protichůdných stanovisech Sovětského svazu a Rumunska. Rumunští delegáti navrhli, aby v konferenčních doku-

mentech bylo výslovně zakotveno, že invaze vojenských jednotek do jiné země se nepřipouští a že nejsou přípustné ani hrozby násilím. Sovětská delegace však takovou formulaci zavrhla. Příliš připomínala události, k nimž došlo roku 1968 v Československu.

Dosti hubené byly též výsledky diskuse o uvolnění výměny informací. Byl sice vypracován záznam, podle něhož má být žurnalistům usnadněna jejich činnost, mají jim být vydávány bez zbytečných průtahů cestovní víza a umožněno jim zasílat redakcím necenzurované referáty — ale záznam nemá charakter dohody. Mnohé delegace se domnívají, že koncese, na něž chtějí komunistické země formálně přistoupit, by neměly větší význam a na dosavadní praxi by mnoho nezměnily. Záznam má problematický význam také proto, že v něm není ani slovo o rušení zahraničních vysílacích stanic. Komunistické vlády se nezděly též, že mají právo všechny, to znamená i zahraniční vysílací kontrolovat a že taková kontrola, včetně rušení, je v zájmu mezinárodně politického uvolňování.

Právo na systematickou kontrolu si vyhrazují také v oblasti kulturní výměny. V zásadě sice s kulturní výměnou — podobně jako s výměnou informací — souhlasí, ale zdráhají se k tomu vytvořit praktické podmínky v podobě četných knihoven a čítáren, vybavených zahraničními tiskovinami a literaturou, do nichž by měl každý občan volný vstup. Z podobných důvodů nepřistoupily ani na dohodu, týkající se výměny učitelů — vyučování cizím jazykům, volného přístupu do archivů a objektivního studia historických fakt.

Za určitý pokrok však může být pokládáno rámcové dorozumění o principech lidských práv. V provizorním textu dorozumění se mluví o respektování svobody myšlení, svědomí a vyznání, jakož i občanských, hospodářských, sociálních a kulturních práv. Respektování zmíněných svobod a práv je důležitým faktorem pro mír, spravedlnost, blahobyt a rozvíjení vztahů mezi státy. Praktický rozsah tohoto dorozumění nelze ovšem přeceňovat. Není formulováno dost detailně a precizně, takže si je mohou komunistické vlády vykládat po svém, mohou je obcházet a porušovat. Komentátoři západního tisku se shodují v názoru, že na ženevské konferenci se prozatím nic opravdu světového neudálo. Země na konferenci zúčastněné sice vytýčily zásady, na kterých má být budována vzájemná důvěra, ale atmosféra důvěry ještě nevytvořily.

Listárna...

TROCHA POESIE NIKOHO NEZABIJE

Clen Senátu Spojených států Amerických, pan Mike Mansfield se dal opět slyšet. Dal se opět slyšet ve věci Jižního Vietnamu. Tentokrát mu už nemůže vadit, že se v této zemi plýtvá americkou krví, tentokrát si, aby na sebe zase trochu upozornil, vybral pouhou skutečnost, že se Jižní Vietnam ještě brání. Bránit se komunistické intervenci, je zřejmě podle tohoto druhu morálky, hanebnost. Panu Mike Mansfieldovi vadí, že Spojené státy dodávají Jižnímu Vietnamu zbraně a válečný materiál. Zbraně prý slouží k zabíjení a zabíjet je hřích. Jestliže přestanou Spojené státy dodávat Jižnímu Vietnamu zbraně, nebude více hříchů. Sever to vyhraje a nastane blažený mír bez zabíjení. Tuhle nauku odkoukanou z Moskvy nám dříve předestírala jen umělkyně Fondová, jenže ta to nedělala na půdě senátu USA.

Well, vcelku všichni víme jak na tom asi jsme. Většina z nás si pravděpodobně také uvědomuje proč je v Americe a nepřeje si, aby se tady moskevské nauky staly domovem. Proto by měl každý z nás sednout a napsat. Třeba toto: The Honorable Mike Mansfield, U.S. Senator, Washington D.C. Dear Sir, you are the foremost supporter and defender of the politics and the interests of the Soviet Union in the United States (like your last statement in the case of South Vietnam) — and as such you are the target of numerous misunderstandings by people who have, so far, kept their common sense.

God bless you dear Sir. It was you that time in Karthago? Tell my best to your mental friend, one of ours best peacemakers, Mr. Joseph Goebels. Sincerely yours —

Mír, který máme jest křehký. Dokud je okupováno Československo bude také hanebný. Tak jako nebude levnější benzin ani když Israel vyklidí všechna svá obranná předpolí, kterých nabyl v poctivém boji, mír, který máme nebude pevnější ani počestnější, bude-li Jižní Vietnam ponechán na holičkách. Myslet si to není pouhá naivita. Je to naivita kamuflující tak či onak nedobrý úmysl. Měl bys říci co si o tom myslíš, československý exulante. Měl bys sednout a sepsat cokoli, co by říkalo: Já, František Novák nesouhlasím s tím, co říká senátor Mansfield. Měl bys sednout a napsat: Nesouhlasím s tebou Mike Mansfielde! Měl bys vzít telefon a zavolat televizní stanici na kterou se díváš, pokud bude vysílat cosi s čím nesouhlasíš (na příklad film o té hodné ruské ponorce která připluje k pobřeží Ameriky). Měl bys totéž vyjádřit zástupci svého státu a redakci svých amerických novin. Tohle všechno bys měl udělat, exulante, ne jenom chtít jednou udělat.

JAN BENEŠ

Neblahé vzpomínky švédského novináře

"Dva pražští umlčení spisovatelé, Ludvík Vaculík, slavný pán s deštníkem a na zdi nad ním Franz Kafka, hledící na pouliční provoz." To je podtitulek fotografie, kterou koncem prosince uveřejnily švédské noviny jako doprovod k článku Petra Kurmana, nazvaného "To nejhorší, co nás může potkat je, že na nás zapomenete." Novinář Petr Kurman podává pak krátký přehled životních osudů Ludvíka Vaculíka na pozadí roku 1968 a doby následující. Kurman, delegát na konferenci Světové rady míru, se s Vaculíkem osobně setkal v jedné kavárně v Praze. Při rozhovoru padla také věta, která dala článku název. Podpora zvenčí, řekl Vaculík, dává alespoň

Přispívá velmi účinně k tomu, že mnoho lidí, hlavně zkušenějších ve středním či vyšším věku, se jednoduše bojí do země, jako je Československo, jet a dává přednost zemím v bezvívovém styku. Novinář Kurmanovi se přihodilo toto: Následujícího dne dostal na letišti razítko do pasu. "Ale", pokračuje, "místo abych pas dostal zpátky, zvedl se policista, zavřel svojí klec i přístupovou uličku. Pak mne požádali, abych následoval do vedlejší místnosti, kde už čekali dva příslušníci bezpečnostní policie.

Na mou otázku, oč jde, mi neodpověděli. Ptal jsem se jich německy, anglicky, i rusky — bez úspěchu. Pak telefonovali. Moje zavazadla vrátili z letadla, načež začala podrobná prohlídka. Řešouce Světové rady míru byly prohlíženy jakoby je vyhotovila kontrarevoluční válečná rada. Oficiálně uznávané umělecké reprodukcce, které jsem dostal od českého mírového výboru, byly studovány, zpráva o zločinech vojenské junty v Chile stala se předmětem horečné české diskuse. Když jsem nakonec žádal, aby mne spojili s českým mírovým výborem a se švédským velvyslanectvím, tu se vzdali. Vrátili mi můj pas, ve kterém jsem viděl nové razítko, vedle toho prvního, které bylo přeškrtnuté kuličkovou tužkou. Startovali jsme 15 minut po stanoveném odletu. V kapse mého saka ležel svitek filmu s několika obrázky jednoho českého spisovatele."

Tak končí nepříjemné vzpomínky dalšího západního — tentokrát švédského novináře — chtějícího se dovědět jen o maličko více než kolik se dovědět je oficiálně dovolováno.

možnost imunity. Švédský novinář a český spisovatel v nemilosti pak hovořili o způsobech vydávání literatury neoficiální cestou, o českém samizdatu, který se šíří a jehož možnosti jsou kopie strojopisů. "Po dvou hodinách jsme se rozešli", píše novinář. "Viděl jsem, jak zatáčí za roh, vystrojený, distingovaný pán s deštníkem. Ale rovněž vyděděnec, štvaný a mořený občan země, která zrušila právo kritizovat, bez něhož každá společnost uměňuje sama sebe."

Pro zkušenosti novináře je příznačné, jakým nepříjemnostem byl díky setkání s Vaculíkem vystaven při opuštění země. Celá procedura je pro Švédy nepochopitelná, malicherná a zlovlná.

TUZEX zasíláme bezpečně a rychle

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

NEODKLÁDEJTE...

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 420.00
NY — Brno — NY	\$ 434.00
NY — Bratislava — NY	\$ 434.00
NY — Košice — NY	\$ 471.00
Plus \$3. — U. S. daň	

Tyto ceny jsou v platnosti do konce března. V dubnu, květnu — září a říjnu budou ceny o něco vyšší. V červnu, červenci a srpnu budou ještě o něco vyšší.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzného do USA, navštivte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

SPORT

V nejvyšší hokejové soutěži bylo docíleno těchto výsledků: Kladno-VSŽ 4:0, Plzeň-Č. Budějovice 7:2, Gottwaldov-VŽKG 1:1, Litvínov-Bratislava 5:3, Brno-Pardubice 4:0, Sparta-Dukla 5:2.

Tabulka po posledních zápasech:

1. SONP Kladno	27	39
2. Dukla Jihlava	27	33
3. Tesla Pardubice	26	30
4. CHZ Litvínov	27	29
5. Sparta	26	28
6. M. Č. Budějovice	27	27
7. Škoda Plzeň	27	27
8. ZKL Brno	27	26
9. Sn Bratislava	27	26
10. VSŽ Košice	27	22
11. VŽKG Ostrava	27	22
12. TJ Gottwaldov	27	13

Čs. reprezentační hokejové mužstvo do 23 let získalo na svém kanadském zájezdu další dvě vítězství, když porazilo mužstvo Toronto Malboros 6:0 a v Sudbury zvítězilo nad místním mužstvem Wolves 9:0. V jiném utkání — s celkem Kamploops Chiefs podlehli Čechoslováci 4:5. V kanadském Winnipegu — které je dějištěm neoficiálního mistrovství světa juniorů (do 20 let), se čs. mužstvu

nedaří. V zahajovacím utkání hrálo nerozhodně s Finskem 1:1 a v dalším podlehl 1:5 Sovětskému svazu. Ve třetím utkání s Kanadou čs. junioři podlehli 0:3.

Hokejisti Slovanu Bratislava vybojovali v Davosu — Švýcarsko — prvenství na 51. ročníku tradičního mezinárodního turnaje o Spenglerův pohár, když v rozhodujícím utkání remizovali s olympijským mužstvem Polska 6:6. V předešlých utkáních turnaje postupně porazili Švýcarsko 4:0 a Holandsko 6:3. V prvním utkání hrál Slovan s olympijským celkem Finska nerozhodně 3:3.

Také ostatní čs. prvoligová hokejová mužstva využívají liguovou přestávku k účasti na mezinárodních turnajích. Hokejisti Tesly Pardubice bojují ve Švédsku o Polární pohár a zatím úspěšně. V prvním zápase zvítězili nad švédským celkem Björklöven 4:2 a ve druhém porazili sovětské mužstvo Torpedo Gorkij taky 4:2. Nedařilo se Spartě Praha, která po sérii vítězství v soutěži o A-hearnův pohár prohrála v dalším utkání turnaje se švédským mužstvem Södertälje těsně 2:3. Hokejisti ZKL Brno, soutěžící na turnaji o Star-Cup ve Švédsku, podlehl Spartaku Moskva 3:6.

Pěkný úspěch získala na mezinárodních tenisových mistrovstvích Austrálie v Melbourne 18-tiletá Martina Navrátilová. Jako první čs. reprezentantka se probojovala až do finále, kde prohrála s Australankou E. Goolagongovou ve třech setech 3:6, 2:6,

Egyptská nespokojenost

Na konci prosince došlo v Káhiře k demonstraci nespokojených dělníků. Připojili se k nim i studenti, kteří tradičně vždy v posledních letech dávají v tuto roční dobu najevo svůj kritický postoj k Sadatově vládě. Dnešní egyptský prezident jim tyto projevy dovoluje a tím se liší od svého předchůdce Násira. Otázkou zůstává, do jaké míry se demonstrace také projeví na vládní politice. Egyptská vláda odhlasovala koncem roku nejvyšší státní rozpočet v historii země, aniž v něm pamatovala na zvýšení mezd a platů. Dělníci protestující proti této politice, volali v demonstračním průvodu — výroba stoupá o 100%, mzdy jen o 10%. Sadate, kde je spravedlnost? A dále: pryč s ministerským předsedou Hegazim! —

Egyptští dělníci mají nízké mzdy: kvalifikovaný dělník přinese domů průměrně 100 až 125 dolarů, nekvalifikova-

né síly dostávají pouze 50 dolarů měsíčně. — Za jeden pár bot musí však egyptští pracující vydat 15 dolarů, tedy pro mnohého více než jednu týdenní mzdu. Zemi postihuje také inflace, které se vláda snaží čelit řadou opatření. Tak například asi 10% z celkového rozpočtu 6, 139 miliard egyptských liber, bude vydáno v podobě různých subvencí, které umožní udržet ceny nejn nutnějších potravin v přijatelných hranicích. Ministerstvo plánování se zavázalo, že na trh dodá za subvencované státní ceny dostatek drůbeže, zeleniny jedlých olejů a fazolí. Skutečnost je ovšem už řadu let jiná: stát až příliš spoléhá na soukromé zemědělské výrobce, kteří nabízejí své výrobky volně za několikanásobně vyšší ceny na trhu. Od roku 1967 stouply ceny potravin v Egyptě o 22 procent. Statistika, která by potvrdila, že v tomto časovém období rostly stejně rychle také platy a mzdy, zveřejněna nebyla. —

Také poplatky za různé služby obyvatelstvu a ceny jiného zboží se zvýšily o 30%. O tolik navíc museli pracující v Egyptě vydat za činiči, ben-

zín, textil a dopravu. Veřejná doprava je řadu let terčem posměchu. Asi 40% veškerých autobusů je staženo z provozu, protože je už nikdo nedokáže opravit. Ostatní autobusy jsou proto přeplněny, mnozí dělníci si stěžují, že se ráno nemohou dostat na pracoviště, že často není ani volný okenní rám, za který by se zvenčí mohli zachytit rukou.

Policie zatkla 47 demonstrantů a vláda vydala okamžitě prohlášení, v němž se další projevy nespokojenosti zakazuje. Z organizace protestního shromáždění byly obviněny takzvané "nezodpovědné živly." Tyto živly, které prý akci plánovaly už dávno a čekaly pouze na vhodnou příležitost, pocházejí z ocelárny v Heluánu, postavené se sovětskou pomocí a řízené stále sovětskými odborníky. Jak už to v podobných případech bývá, hovoří vládní prohlášením jménem všeho egyptského lidu, který prý takové nezodpovědné akce odsuzuje, neboť otřásají domácí frontou, která musí zůstat pevná, protože je třeba dokončit osvobození Izraelem obsazených arabských území.

Z Tucsonu, Ariz.

V listopadové schůzi Čs. amer. spol. klubu přibýlo členů vracejících se ze severu a zvláště nás potěšila účast manželů Sedových, zotavujících se po těžkém úrazu v automobilové srážce. Z daleké lowy zavítali zas do našeho kruhu manželé Štěpánkové. Po dobré posvícenské večeři byli uvítáni předsedou br. Frant. Novákem. Na pořadu jednání byla diskuse o přípravách ke vzpomínce 20. výročí založení našeho klubu, z jehož zakladatelů zbývá nás už jen několik. Též bylo vzpomínáno nedávno zemřelého krajanu Franta. Minařika, jenž se významně uplatnil ve veřejném životě našeho města.

Minařik byl osobností po mnoha stránkách neobyčejnou. Tento syn českých přistěhovalců (otec se jmenoval Josef a matka Anna, rozená Pešková) narodil se v r. 1898 v New Yorku. Po studiích stal se učitelem na veřejných školách v New Yorku, kde se v r. 1924 i oženil. Už rok po svatbě byl však stížen nemocí artritida a nemohl chodit ani o berlích. Poslehl proto radu lékaře a odebral se s manželkou do Tucsonu, kde je ovdouš artritikům nejpříznivější. Zde se mu ulevilo; nezbavil se bolesti, ale mohl chodit a založit si novou existenci. Nechal ovšem učelování a věnoval se pozemkovému obchodu a čile se účastnil veřejného života. Měl dobré srdce a vlastní bolesti byly mu jen pobídkou, aby pomáhal stejně trpícím, aby se bolesti zbavili. Zorganizoval a stal se i předsedou Kliniky pro zmrzačené děti. Byl členem správní rady Nadace pro výjimečné děti, jakož i Národní nadace pro potírání revmatismu a artritidy a činným v jiných podnicích sociální služby. Stejně pochopení měl však pro potírání zla v životě společenském. Prožil hrůzy velké průmyslové deprese let třicátých, což ho přivedlo do politiky, v níž se též významně uplatnil. Stal se členem demokratické strany, v té době nejradikálnější v zavádění nejpotřebnějších sociálních reforem. Byl zvolen předsedou této strany v Tucsonu a spolu s arizonským delegátem do národní konvence demokratů. Všechna jeho činnost byla oceněna, mimo jiné dostalo se mu i vyznamenání, udělovaného jen těm, kdož se nejvíce o dobro Tucsonu zasloužili.

Zemřel dobrý člověk a jeho případ je novým dokladem, jak se naši krajané dovedou uplatnit v americkém prostředí i za okolností krajně nepříznivých. ARIZ.

Zájemcům o češtinu

Texaská universita v Austinu je snad jedinou americkou universitou, jež mezi své kursy dálkového studia (correspondence courses) zařadila také kurs češtiny pro začátečníky i prokročilé.

Případní zájemci necht' se obrátit na Correspondence Study Section, Division of Extension, The University of Texas, Austin, Texas, 78712.

MASOPUSTNÍ ZÁBAVU

2. února 1975 pořádá Krajská Skupina od P. M. Karmelské v Astorii.

Nechte Vaše peníze pracovat pro Vás!

Zvýšili jsme úroky a platíme nyní:

7.50% přinese 7.90%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 1.000.00 zaručené na čtyři roky

6.75% přinese 7.08%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na tři roky

6.50% přinese 6.81%

na vkladní certifikáty

aspoň \$ 500.00 zaručené na 2 roky

5.25% přinese 5.47%

na vkladní knížky

v jakémkoliv obnose od \$ 5.00 výše.

Úroky na vkladní Certifikáty počítáme a vyplatíme čtvrtletně, úroky na vkladní knížky počítáme a vyplácíme též čtvrtletně.

Peníze jsou zaručené pro každého až do \$20,000.00 vládní pojišťovnou Federal Savings and Loan Insurance Corporation ve Washingtoně.

Uložte si peníze u nás porostou Vám velmi rychle.

FOURTH FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1355 FIRST AVENUE, NEW YORK N.Y. 10021 aneb

2636 CENTRAL PARK AVE., Central Shopping Plaza, Yonkers, New York 10710 and

590 EAST 187 STREET Bronx, New York 10458

Kdo má zájem o výměnu?

Hledám zájemce o výměnu gramodesek (folklor, klasika, pop-music) a knih, reprodukcí a katalogů výtvarného umění. Nabízím knihy a gramodesky z ČSSR dle vlastního výběru — zašlu vydavatelské seznamy. Nabídky česky, anglicky, německy. Petr Dvořáček, Stojanova 7, 602 00 Brno II, Czechoslovakia.

Přehrada

v krásném údolí řeky Křetinky u Letovic je největším, současným dílem na Blanensku. Je nejenom doplnkovou stavbou druhého březovského vodovodu, který bude zásobovat Brno pitnou vodou. Vodní nádrž o objemu jedenácti milionů kubických metrů bude využita též k rekreačním účelům. Hodnota vodohospodářských prací se plánuje na 45 milionů korun a komunikací na 55 milionů korun.

Východní inflace

V Maďarsku stouply ceny mnoha druhů spotřebního zboží. V některých případech dosahuje vzestup až 40 procent. Podle zprávy ústředního cenového úřadu v Budapešti se zvyšují ceny výrobků z kovu o 10 procent, ceny nástrojů stoupnou o 5 až 8 procent, v zemědělství dokonce o 21 procent, ceny zařízení v koupelnách o 12 procent, vytápěcí zařízení je napříště dražší od dvou do šesti procent, jízdní kola o pět, za elektrická vybavení v domácnostech se od nedávna platí víc rovněž přibližně o pět procent, ceny akumulátorů stouply o 40 procent. O 15 až 23 procent víc se musí od nedávna v Maďarsku platit také za kosmetické zboží, při čemž parfum přijde dražší o 31 procent. Vzestup cen nábytku se udává v průměru 3,2 procenta, u čalouněného nábytku je to dokonce o 7 a půl procenta víc. Značné stoupají v Maďarsku ceny textilu, za vlněné látky se teď platí o 10 až 21 procent víc než dosud — naproti tomu ceny výrobků oděvního průmyslu, zhotovené z umělých vláken, poklesnou.

Značné postihne zvýšení cen maďarské fotografie: filmy jsou teď dražší o 12 procent, fotografický papír o 24 procent. Za koberce se platí o 15, za vlněné deky až o 24 procent víc. V minulých týdnech docházely z Maďarska zprávy o vysoké nákupní horečce: lidé nakupovali co se dalo, zvláště zboží dlouhodobé spotřeby. Šéf propagačního oddělení maďarské komunistické strany Karoly Grosz mluvil před časem o tří a půl procentním zvýšení cen, avšak veřejnost přijímala tyto jeho údaje značně skepticky.

Maďarské sdělovací prostředky v souvislosti s cenovými problémy poukazovaly už po několik týdnů na to, že nynější spotřební ceny nejsou v souladu s výrobními náklady, které po značném vzestupu cen surovin na světových trzích podstatně stouply. Maďarské sdělovací prostředky argumentovaly tím, že socialistické země s plánovaným hospodářstvím nejsou uzavřeným blokem, který by

mohl být nezávislý na světovém vývoji, že i v socialistických zemích působí inflační trendy a tak zvané pevné ceny nejsou natrvalo udržitelné.

Maďarský list Nepszava v této souvislosti napsal: "Dlouhý čas jsme se oddávali iluzím, že naše ekonomie může být na světové fluktuaci cen nezávislá. Nyní se však ukázalo, že nezávislost je možná jen v omezené míře, a to i v tom případě, že přizpůsobíme naše vnitřní ekonomické podmínky, že zlepšíme efektivitu výroby, že změníme nákupní taktiku, že budeme nakupovat do zásoby surovin, u nichž se dá počítat s dalším cenovým vzestupem".

Vláda v Budapešti se až dosud snažila — a ovšem i nadále se snaží — tlumit nepříznivý dopad zdraženého dovozu na domácí ceny spotřebního zboží subwencemi. I při nynějším zvyšování cenové hladiny se snažila předejít těžkému politickému dopadu tak nepopulárního opatření tím, že se pokouší udržet aspoň ceny zvláště důležitých druhů spotřebního zboží — jako jsou poživatiny.

Součástí maďarského antiinflačního programu je zhodnocení forintu oproti západním měnám o 5 až 6 procent od počátku tohoto roku, jež má přibrzdit prudký vzestup maďarského deficitu v obchodě se Západem. Poněvadž vzestupu cen na světových trzích se valorisací forintu nedalo čelit, musela maďarská vláda přistoupit na zvýšení cen výrobků v průměru o 8 procent. Aby tento vzestup nákladů nedopadl naplno na spotřebitele bylo třeba snížit daň z obrátu na celý rozsáhlý sortiment životně důležitého spotřebního zboží. A bylo třeba přistoupit k zvýšení cen, jehož některé příklady jsme si zde uvedli.

V různých prohlášeních vedoucích maďarských veřejných činitelů k počátku nového roku byla řeč o tom, že životní úroveň neporeste tak rychle, jako tomu bylo v průměru uplynulých čtyř let. Součástí maďarského proti-

inflačního programu je, omezení hospodářského růstu a spotřeby. Videňský dopisovatel západoněmeckého deníku Frankfurter Rundschau upozorňuje na jiný politický aspekt maďarské situace — jímž bude ztížené dodržování tržního principu.

O nutnosti koordinovat maďarskou hospodářskou politiku se světovými inflačními trendy a se vzrůstem cen průmyslových surovin, se diskutovalo před měsícem na plenárním zasedání Ústředního výboru maďarské komunistické strany, jehož se zúčastnili vedle členů Ústředního výboru také členové vlády, šéfové ústředních úřadů, kompetentní v ekonomických otázkách a šéfredaktoři stranického a vládního tisku. Maďarský ministr zahraničního obchodu Kováč upozornil, není tomu dlouho, na okolnost, že světové ceny se odrazí také ve smlouvách mezi socialistickými zeměmi, i když se jejich dopad projeví s určitým zpožděním a v mírnější formě. Patrně se tedy už počítá se zvýšením ceny za sovětskou ropu, jež nepostihne ovšem jen Maďarsko.

Smetanovo kvarteto,

laureát státní ceny a nositel Řádu práce se vrátilo ze zájezdu do Švýcarska a Itálie, kde jedenácti koncerty zakončilo rok své nejrozsáhlejší činnosti. Mělo v obou zemích obrovský úspěch. Tento komorní soubor se podílel na Roku české hudby 161 koncerty, z nichž se 127 uskutečnilo v zahraničí, v NSR, na Novém Zélandu, v Austrálii, Polsku, Francii, Anglii, Japonsku, ve Švýcarsku a v Itálii.

Co je s Brežněvem . . ?

(Pokrač. ze str. 1.)

text schválilo politbyro, jakož i osobně generální tajemník Leonid Brežněv. Tentokrát bylo konstatováno, že správu schválilo politické byro, v jehož čele stojí Leonid Brežněv. Z těchto odlišných formulací francouzská tisková kancelář vyvozuje, že Brežněvova osobnost byla záměrně zastíněna, aby bylo patrné, že v Sovětském svazu nerozhoduje jen on, ale i jiní členové stranického vedení. Že Brežněv si nikdy nezajistil tak silnou pozici jako Stalin, nebo jako Chruščev není ostatně žádným tajemstvím. Stalin měl postavení diktátora, a také Chruščev postupně převzal většinu klíčových funkcí do svých rukou — ne však Brežněv. Brežněvovi se nepodařilo nahradit kolektivní vedení vedením osobním a degradovat předsedu vlády a státního prezidenta na pouhé reprezentativní figury. Jak premiér Alexej Kosygin, tak i předseda prezidia Nejvyššího sovětu Nikolaj Podgorný, o důležitých politických problémech spolurozhodují a totéž se dá říci i o členech politbyra Michajlovi Suslovovi a Andreji Kirilenkovi. Žádný z nich není ve funkcích z Brežněvovy milosti.

V souvislosti se správami o Brežněvově špatném zdravotním stavu — podle některých má potíže s průduškami, podle jiných trpí leukémií nebo jinou vážnou krevní chorobou — se objevily v západním tisku též spekulace, kdo nastoupí na jeho místo, bude-li muset odejít.

Kandidátů fyzicky schopných převzít krajně namáhavé úkoly generálního tajemníka strany není mnoho. Muži, kteří náleží k první so-

větské politické garnituře jsou totiž většinou přestárlí. Někteří už překročili 70 let svého věku, jiní se sedmdesátce blíží. Podle amerického listu New York Times má největší šanci na funkci generálního tajemníka Andrej Kirilenko, který je jak členem politbyra, tak i členem ústředního sekretariátu. Dlouhodobé řešení nástupnické otázky by to ovšem nebylo. Kirilenko je totiž stejně starý jako Brežněv — má už 68 let — a ani on by fyzicky patrně dlouho neobstál. Při řešení nástupnické otázky bude nutno řešit i generační problém. Z mladší generace — i když také už ne nejmladší — přichází v úvahu 57letý Fedor Kulakov, který je rovněž členem politbyra i ústředního sekretariátu a působí tam jako zemědělský expert. Bez vyhlídek posunout se jednou do čela strany není ani dosavadní předseda výboru pro státní bezpečnost Jurij Andropov.

Výměna osob by se ovšem pravděpodobně neobešla ani bez změny politického kurzu, zejména kurzu zahraničně-politického. Zahraničně-politická linie je dílem Brežněvovým, ale ne všichni členové politbyra ji bezvýhradně podporují. V moskevských diplomatických kruzích se prosylchá, že nejsou s Brežněvovou politikou takzvaného mezinárodně-politického uvolňování spokojeni a domnívají se, že po odchodu amerického prezidenta Nixona není už realistická.

chm

V ČSR vyměnili basu za čelo. Ti co jsou v čele by měli být v base a ti co jsou v base by měli být v čele.

CESKOSLOVENSKÉ SPOLKY V AMERICE, NEJSTARŠÍ BRATRSKÁ PODPŮRNÁ JEDNOTA VE SPOJENÝCH STÁTECH, ZVE VŠECHNY KRAJANY A JEJICH PŘÁTELE, ABY VSTOUPILI DO JEJICH ŘAD A TÍM ZABEZPEČILI BUDOUCNOST SVÝCH DRAHÝCH.
Č. S. A. POSKYTUJE SVÝM ČLENŮM NÁSLEDUJÍCÍ VÝHODNÁ ŽIVOTNÍ POJIŠTĚNÍ:

- Doživotní
- Doživotní zaplacené ve stáří 60 roků
- Doživotní zaplacené ve stáří 65 roků
- 9 plánů nadačního pojištění
- Retirement Plan
- Mortgage Redemption Plan
- Family Income Plan
- Prefer i Risk, Whole Life
- Estate Security Plan
- Úrazové pojištění
- Dvojnásobné pojištění — zproštění poplatků nižší poplatky za pojištění pro ženy

PODROBNÉ INFORMACE OCHOTNĚ SDĚLÍ

Rudolf Pešek, 145 87 7th Ave. Whitestone, N. Y. 11357, (212) 767-9746
George Pospishil 24 West End Ave., Westwood, N. J. — 07675 (201) 664-6511 anebo Frank Vozeh, 18 John St. Little Ferry, N. J. 07643, (201) 641-9016

CZECHOSLOVAK SOCIETY OF AMERICA

2701 South Harlem Avenue, Berwyn, Illinois 60402

OD ROKU 1854 CHRÁNÍ VAŠE RODINY

H & S PORK STORE

(PREDTÍM B. HRDINA)

PRVOTŘÍDNÍ párky, debrecinky salámy, klobásy, domácí salámy, paprikovaná slanina, tlačenka a jiné masové výrobky. — Nezapomeňte ochutnat naše znamenité domácí uzené, jakož i vařené šunky. Chutné jaterničky a jelička každý den čerstvé. Naše specialita: moravské (cikánské) uzené. Výsek čerstvého mladého vepřového, hovězího, telecího, jehněčího a veškeré druhy drůbeže.

JOSEF SUDA, majitel

35-10 DITMARS BLVD., ASTORIA, NEW YORK
(mezi 35. a 36. ulicí) Telefon AS 8-8468

AMERIKO, AMERIKO . . .

USA A NOVOROČNÍ PŘEDPOVĚDI

První dny nového roku jsou ve Spojených státech tradičně dny předpovědi, z nichž ne všechny vyžadují jasnozřivce, a většinou také ostatně vycházejí hlavně z úst komentátorů.

Fordovu novému vice-presidentu Rockefellerovi předpovídá kdekdo z politických dopisovatelů mnohem podstatnější roli ve vládě, než jakou dosud hráli vice-presidenti. Jejich úřad byl původně zcela formální. Bylo jim prostě určeno sedět a čekat pro případ, kdyby hlavní protagonista onemocněl nebo zemřel. S růstem vládní agendy ovšem presidenti začali něco z ní přenášet na vice-presidy, na příklad část nutných, ale po-

více ceremoniálních, státnických návštěv v cizích zemích. John F. Kennedy první světil svému vice-presidentu skutečně důležitou a náročnou roli: zorganizování kosmického programu s cílem přistát na Měsíci. A podobně klíčová role se čeká i pro Rockefellera, tentokrát patrně v oboru hospodářství. Předpovídá se, že povede patrně zvláštní team, zabývající se řešením problémů inflace, recese a energetické soběstačnosti. Předpovědi ohledně hospodářských problémů, nebyly v posledních dnech roku zvlášť dobré. Většina národohospodářů čeká, že světová cena ropy v příštím roce neklesne. Někteří i čekají, že stoupne. Če-

kají také, že současný pokles konjunktury potrvá aspoň do poloviny příštího roku a nezaměstnanost v USA v té době stoupne ze současných šesti a půl na sedm a půl procenta. Zároveň většina ekonomů čeká, že inflační růst cen poklesne ze současných dvanácti procent na osm až šest procent během příštího roku. Tomu nasvědčoval v prosinci pokles v cenách potravin, zejména cukru, jehož cena byla vyhnána na světových trzích mezinárodní speculací letos do závratných výšek. (V té souvislosti by mohlo zajímat činitele v ČSSR, připravující občany na zdražení kubánského cukru, že Kuba patrně pomýšlí na jiné trhy: v rámci eventuelního détente se Spojenými státy, které se také

předpovídá pro blízkou budoucnost, projevila velký zájem prodávat cukr do USA.)

Národohospodáři předpovídají také do začátku tohoto roku něco, čemu říkají "nová zlatá horečka". Spojené státy totiž od 1. ledna zavedli volný prodej zlata. To jest soukromí občané smějí první po čtyřiceti letech zase vlastnit a kupovat zlato nejen ve formě šperků a mincí, jako dosud, nýbrž přímo ve formě zlatých prutů. Zlato však v Americe, na rozdíl od jiných zemí, není považováno za zvlášť dobrou a spolehlivou investici. Ekonomové zde na příklad poukazují na to, že ten, kdo by byl v roce 1934, když Roosevelt zrušil volný prodej zlata, měl v něm investovat všechny peníze, měl by nyní menší majetek než ten, kdo by měl všechno investováno v tehdejších téměř bezcenných pod-

nikových akcích a v jiných cenných papírech.

Zcela bezpečně mohou také hospodáři předpovídat pro letošní rok patrně tvrdá vládní opatření pro snížení dovozu ropy ze Středního Východu, protože vláda už na těch opatřeních pracuje. Proroci si navzájem jenom odporují v tom, o jaká opatření půjde. Reportérský teams Evans a Novák na příklad s jistotou čeká vysokou dovozní daň na všechny petrochemikálie. Jiní čekají zvýšení daně z benzínu, nebo dovozní kvóty a něco jako nepřímý přídelový systém podobný jako za arabského embarga.

Předseda Chryslerovy společnosti předpověděl, že letošek bude dobrý pro automobilky. A to byla patrně jedna z nejodvážnějších předpovědí — protože loňský rok byl pro automobilky jeden z jejich nejhorších poválečných let. Zatím nejsou zřejmé známky zlepšení.

Letecký a kosmický průmysl, nepostížený recesí, naopak čeká další konjunkturu. Ale patrně nejlepší předpověď roku vyšla, nedlouho před svátkem sv. Sylvestra, od amerických kosmických vědců. Je sice do trochu delší budoucnosti, ale vědci tvrdí, že šťastní astronauti, kteří jednou zavítají na souhvězdí Sagittarius, najdou tam galaktický mrak čistého alkoholu. Je to opojná představa.

Arabská pochvala

Kolaudační komise ministerstva komunikací Libijské arabské republiky ukončila závěrečnou přejímku stavby dálnice Nalut-Ghadames-Alžír, kterou vybudoval podnik Dopravní stavby Olomouc. Zástupci podniku dostali protokol, v němž se, mimo jiné, konstatuje, že během dvouleté záruční lhůty byla stavba dálnice převzata bez závad. Lýbie udělila podniku zvláštní bonus ve výši tří milionů korun (v libijských dolarech). Jen v ČSSR výstavba tolik potřebných dálnic vázne a vázne . . .

Tradiční šumavskou surovinu

dřevo — bude moderním způsobem zpracovávat nový kombinát, který je budován jihočeskými dřevařskými závody ve Volarech. Staví se nákladem přes dvěstěpadesát milionů korun pro potřeby československého nábytkářského průmyslu i stavebnictví.

Knižní bohatství

Slovanská knihovna, která má své sídlo v pražském Klementinu, soustřeďuje ve svých fondech na 560.000 svazků knih, časopisů a novin v ruštině, polštině, ukrajinštině, bulharštině, srbochorvatštině, ale i v makedonštině, slovinštině, lužické srbštině, zkrátka ve všech slovanských jazycích. Její chloubou je bohatá sbírka východoslovanských starých tisků.

Večery pod lampou s českou knihou

Čtenářský hlad po dobré české knize trvá. Doma i v cizině. Kdežto doma současná literatura stagnuje, a starší kvalitní věci se vydávat nesmějí, my v emigraci máme v tom ohledu větší štěstí. Také Universum Sokol Publications patří k vydavatelstvím, které jsou sto zájmu čtenářů o dobrou českou knihu vyhovět. Zde je seznam a stručný popis knih, vydaných doposud naším nakladatelstvím:

DEMOKRATICKÝ MANIFEST —

Ferdinand Peroutka. Vyznání víry v demokracii, svobodu a právo na národní sebeurčení. Mužný boj s ideologií komunismu, jehož slabiny jsou zde odhalovány nejpovolavějším mistrem pera. Kniha skutečně hodná tradice českého humanismu.

POČITADLO —

Petr Den. Sbírká esejí, zkoumajících vztahy mezi náboženstvím, politikou a matematikou, jež se zároveň snaží dát novou náplň pojmu "demokracie", aby revoluce davů a nových národů, měnící podobu našeho století, nebyla revolucí nihilismu, prostě mocí a smrtí, nýbrž revolucí míru a života.

VE VLÁDĚ DRUHÉ REPUBLIKY —

dr. L. K. Feierabend. Paměti muže, který spoluřídil osudy národa a státu v tragické pomnichovské době. (Rozebráno).

VE VLÁDĚ PROTEKTORÁTU. —

dr. L. K. Feierabend. Pokračování pamětí člena české protektorátní vlády z doby po 15. březnu 1939, obsahující množství zajímavých a významných detailů o tehdejších událostech.

Z VLÁDY DOMA — DO VLÁDY V EXILU —

dr. L. K. Feierabend. Autor zde líčí svůj dobrodružný útek z Protektorátu přes Maďarsko, Jugoslávii a Francii do Londýna a popisuje zajímavým způsobem poměry v tehdejší exilové vládě presidenta Beneše.

THIS AND THAT —

E. J. Popera. Kdo zná české verše tohoto básníka, jistě sáhne se zvědavostí po jeho první sbírce básní anglických.

KAŽDÁ Z TĚCHTO KNIH PŘEDSTAVUJE TVORBU NAŠICH PŘEDNÍCH SPISOVATELŮ A BÁSNÍKŮ, MIMO SVOU VLAST. ZAKOUPENÍ NĚJÍJÍCÍCH KTERÉ Z NICH OBOHATÍ JISTĚ VAŠI KNIHOVNU

O B J E D N Á V Á M :

Demokratický manifest — Ferdinand Peroutka	\$4.00
Počítadlo — Petr Den	2.50
Ve vládě protektorátu — dr. L. K. Feierabend	3.00
Z vlády doma — do vlády v exilu — dr. L. K. Feierabend	3.00
Ledy se hnuly — V. N. Duben	3.00
Antonín Svehla	3.00

UHLEM NA OBLOHU —

Miroslav Rašín. Sbírká cestopisných črt, zejména z Jižní Ameriky, politických i intimních úvah již zemřelého autora, je moderním protestem proti odlidštění a zmechanizování světa.

BEZNADĚJE A NADĚJE —

Karel Valehrach. Krajan, písmák líčí svůj těžký, avšak zkušenostmi bohatý život, v němž křížem — kráčem procestoval všech pět světadílů, s očima otevřenými a se srdcem, které rozumí lidské bídě.

OD A DO Z —

veselé abecední fantazírování-slovy a kresbami — populárního komika Járy Kouta.

VERŠE ZE ZÁSUVKY A VERŠE ZAPOMENUTÉ —

Josef Martínek. Česko-americký novinář a básník tu ve čtyřech částech podává silné básnické obrazy několika svých životních údobí.

HOLOUBEK, KTERÝ SE NA VŠECHNO PTAL —

Josef Martínek. Půvabná dětská knížka veršů s lahodnou češtinou a podivuhodnou fantazií.

SONGS OF THE DESERT —

Josef Martínek. Sbírká anglických básní, které byly otištěny ve více než 40-ti amerických a kanadských časopisech. Autora zde inspirovala zejména velká americká poušť na jihozápadě USA.

LEDY SE HNULY —

V. N. Duben. Kniha nutná pro každého, kdo chce vědět, kdy a jak začaly drobné sopečné výbuchy, které pak, po několika letech, vedly k Pražskému jaru.

Uhlem na oblohu — Miroslav Rašín	2.50
Beznaděje a naděje — Karel Valehrach	2.50
Od A do Z — Jára Kohout	1.50
Verše ze zásuvky a verše zapomenuté — Josef Martínek	2.00
Holoubek, který se na všechno ptal — Josef Martínek	1.00
Songs of the Desert — Josef Martínek	3.00
This and that — E. J. Popera	2.00
Půlnoční pacient — Egon Hostovský	3.00